

Inspireer en leer van elkaar

In een samenwerking van KNHS, KWPN, FNRS, en LTO Nederland is in 2022 een enquête verspreid onder de eigen achterban. Het doel was om de meningen en activiteiten rondom het paardenwelzijn in beeld te brengen.

De resultaten van het onderzoek laten zien dat betrokkenen in de paardensector veel aandacht hebben voor paardenwelzijn en dat het merendeel actief mee wil ontwikkelen naar de laatste inzichten in het houden, sporten en fokken met paarden. Ook komen er een aantal aandachtspunten naar voren.

Wie hebben de enquête ingevuld?

Ruim 3.000 respondenten hebben alle vragen beantwoord. Van de respondenten was 82,1% vrouw en 16,9% man. Het merendeel van de respondenten zijn tussen de 46 en 67 jaar (39,3%) maar ook de jongere generatie van 16 tot 25 jaar vulde de enquête in (16,2%). Van de ruim 3.000 respondenten die aangaven lid te zijn van één van de sectorpartijen achter dit onderzoek woont 60,4% op het platteland. De relatie met paarden is voor het grootste deel als paardeneigenaar of verzorger (74,8%), gevolgd door hobbymatige menners of ruiters (61,1%). 19,9% van de respondenten is ondernemer. Van deze ondernemers is de grootste groep pensionstalhouder (35,5%) of fokker (35,0%), en 25,7% vertegenwoordigt de (top)sport. De kleinste groep in deze enquête waren manegeruiters/ -menneren (2,7%). Het grootste deel van de respondenten is actief in de disciplines (para)dressuur (66,8%), buitenrijden (46,2%) en springen (32,0%). De achtergrond en interesse van de respondenten zijn vergelijkbaar met de opbouw van de paardensector.

Welzijn algemeen

Uit de enquête blijkt dat 99,0% van de respondenten welzijn belangrijk tot zeer belangrijk vindt, waarbij 43,1% vindt dat de paardensector welzijn als prioriteit ziet. Dat een paard fysiek gezond is, krijgt de hoogste prioriteit, terwijl optimale prestaties leveren de laagste prioriteit krijgt. Een overzicht van prioriteiten van paardenwelzijn is te zien in de tabel hieronder.

Tabel 1: Prioriteiten van paardenwelzijn

1. Paard is fysiek gezond.
2. Paard is mentaal gezond.
3. Paard kan natuurlijk gedrag vertonen.
4. Paard heeft veilige leefomgeving.
5. Paard krijgt dagelijkse zorg en aandacht.
6. Paard kan zich actief aanpassen aan zijn levensomstandigheden.
7. Paard kan optimale prestaties leveren.

Het valt op dat men leergierig is: 76,6% van de mensen draagt hun steentje bij aan goed paardenwelzijn door te blijven leren over paarden en 68,9% past nieuwe inzichten toe in de omgang met paarden. Ook komt het aanspreekgedrag van mensen naar voren. Maar liefst 49,0% van de mensen wijst zijn of haar omgeving op het belang van paardenwelzijn. 92,9% van de mensen zorgt

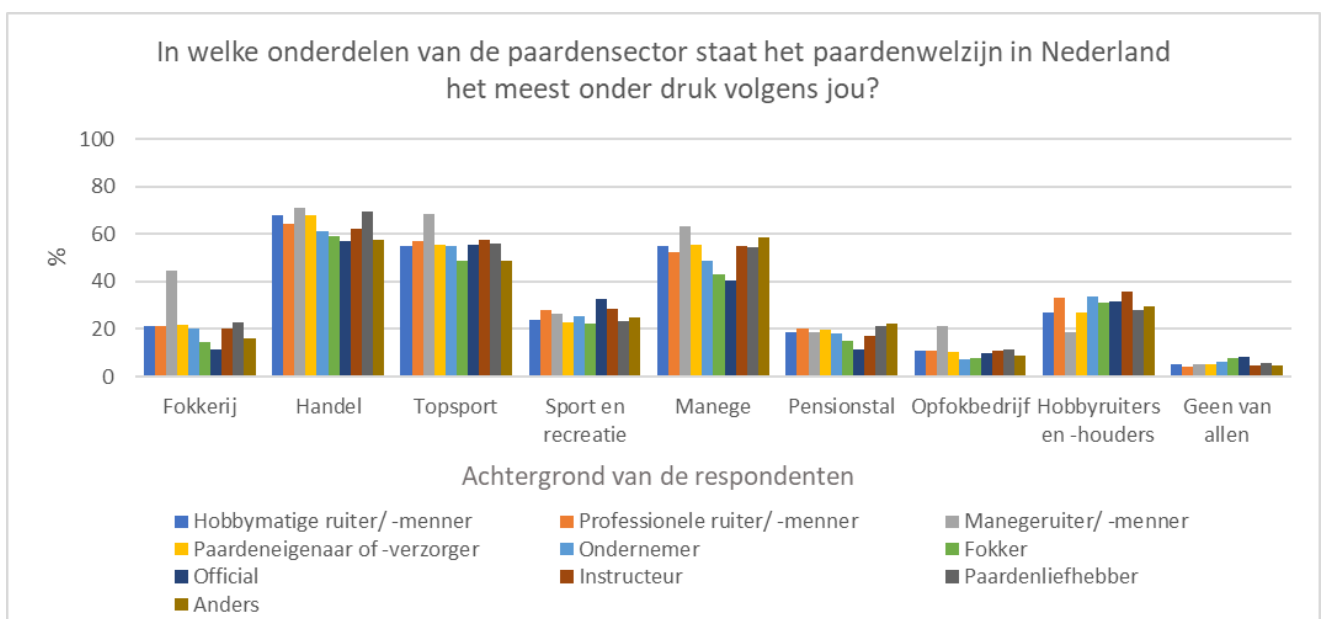
voor het welzijn van zijn of haar paarden door dagelijkse vrije beweging en 87,5% zorgt voor contact met soortgenoten.

Toch vindt ruim 77% van de respondenten dat er meer aandacht in de Nederlandse paardensector moet komen voor paardenwelzijn. Een groot deel (49,4%) vindt dat er niet genoeg aandacht is in de maatschappij van Nederland voor het tegengaan van paardenleed en/of dierenleed.

Welzijn verdieping

Als het gaat om onderdelen van de paardensector waar het paardenwelzijn, volgens de respondenten, het meest onder druk staat, dan noemt men de handel, topsport en maneges. Bij een opfokbedrijf, fokkerij en pensionstal ziet de sector paardenwelzijn het minst onder druk staan. Binnen deze bevindingen is het opmerkelijk dat de manegeruiters/-menners meer dan andere groepen vinden dat het paardenwelzijn in de fokkerij meer onder druk staat. Deze manegeruiters/-menners geven later in het onderzoek aan dat ze het minste weten over fokkerij. Deze trend komt overeen met eerdere [onderzoeken](#) naar de publieke opinie over de paardensector: Des te minder kennis er bij een respondent aanwezig is, des te kritischer deze vaak reageert. Oftewel onbekend maakt onbemind, ook binnen de paardensector zelf.

Grafiek 1: Kruistabel van relatie tot paarden met onderdelen van de paardensector waar het paardenwelzijn het meest onder druk staat.

Om het welzijn te verbeteren, zegt 57,7% dat betere voorlichting op maneges gewenst is en 43,4% zegt voorlichting over band tussen paard en mens belangrijk te vinden. Ook geeft 41,0% aan dat het ontwikkelen van een keurmerk dat laat zien dat paardenwelzijn op orde, een idee is om het welzijn te verbeteren.

Grafiek 3: Stappen te nemen om paardenwelzijn beter te waarborgen.

Maatschappij

Bij de vraag of de maatschappij (mensen buiten de sector) een goed beeld heeft van paardenwelzijn, denkt 69,6% zeker niet tot zeer zeker niet. Daarbij vindt een groot deel dat dierenbeschermingsorganisaties vaak hun doel voorbijschieten. Het moet volgens de respondenten vooral gaan om het verbeteren van paardenwelzijn in plaats van het verbieden van activiteiten met paarden, iets wat dierenbeschermingsorganisaties vaak nastreven. Ook vindt een groot deel dat acties van dierenbeschermingsorganisaties soms te extreem en pijnlijk zijn.

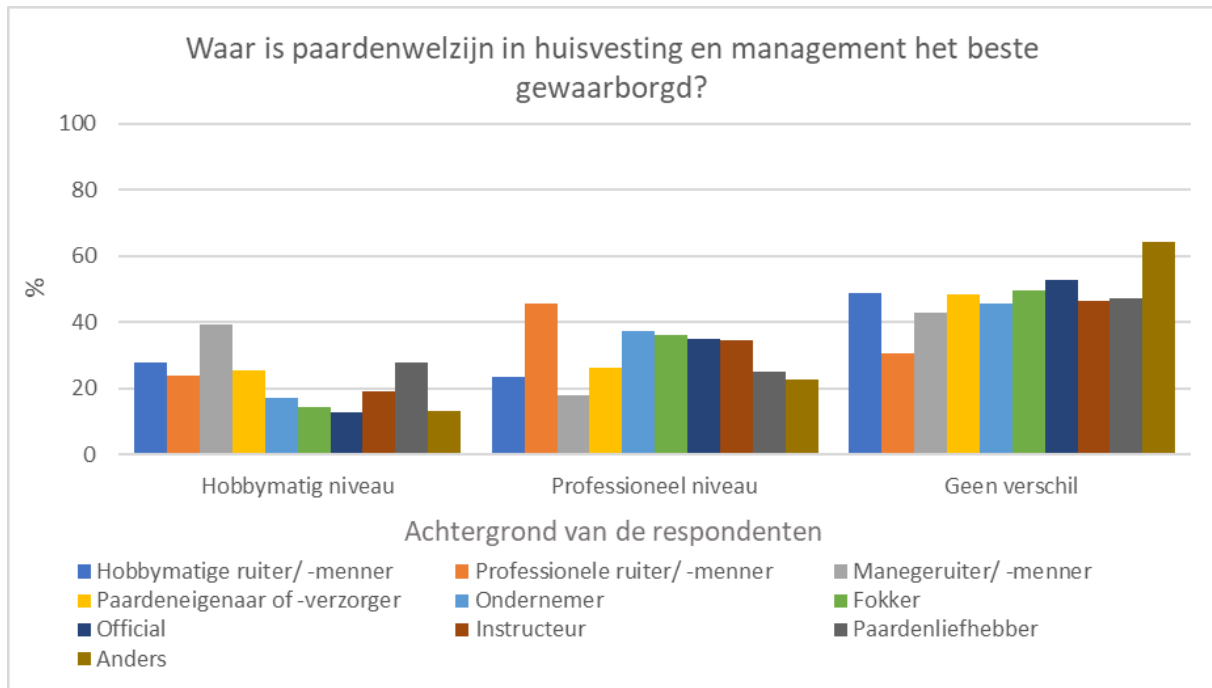
Huisvesting en Management

76% houdt zijn paard met andere paarden in dezelfde wei of paddock. Het merendeel (56,1%) geeft aan dat het aantal uren vrije beweging verschilt per seizoen en 29,2% geeft aan dat de paarden minimaal vier uur per dag vrije beweging krijgen. 1,8% van de respondenten geeft aan dat de paarden geen vrije beweging krijgen. 84,1% geeft aan dat paarden individueel gehuisvest worden en 26,9% geeft aan paarden in groepshuisvesting te stallen. 1,7% van de respondenten geeft aan dat er bij hun op stal geen sociaal contact (visueel of fysiek) mogelijk is tussen paarden. Vrije beweging en sociaal contact zijn basisbehoeften voor paarden. Op deze punten is er dus ruimte voor verbetering.

Een groot deel van de respondenten denkt na over het voermanagement: 67,4% geeft aan dat er drie of meer voerbeurten per dag zijn en 52,5% geeft aan dat er eerst ruwvoer wordt gevoerd gevolgd

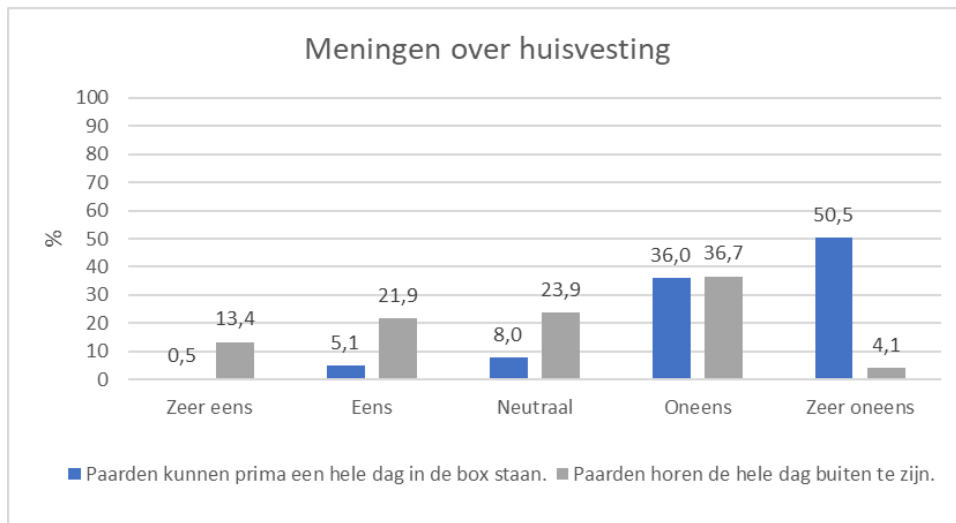
door krachtvoer. Volgens het merendeel van de respondenten (46,4%), is er geen verschil tussen hobbymatig en professioneel niveau als het gaat om het waarborgen van paardenwelzijn in huisvesting en management. Hierin zijn wel statistisch significante verschillen gevonden op basis van de achtergrond van de respondent. Professionele ruiters/ -mensen vinden dat paardenwelzijn in huisvesting en management beter wordt gewaarborgd op professioneel niveau. De groepen met een andere achtergrond vonden dat er geen verschil is.

Grafiek 4: Kruistabel van achtergrond van de respondenten met waar paardenwelzijn in huisvesting en management het beste is gewaarborgd.

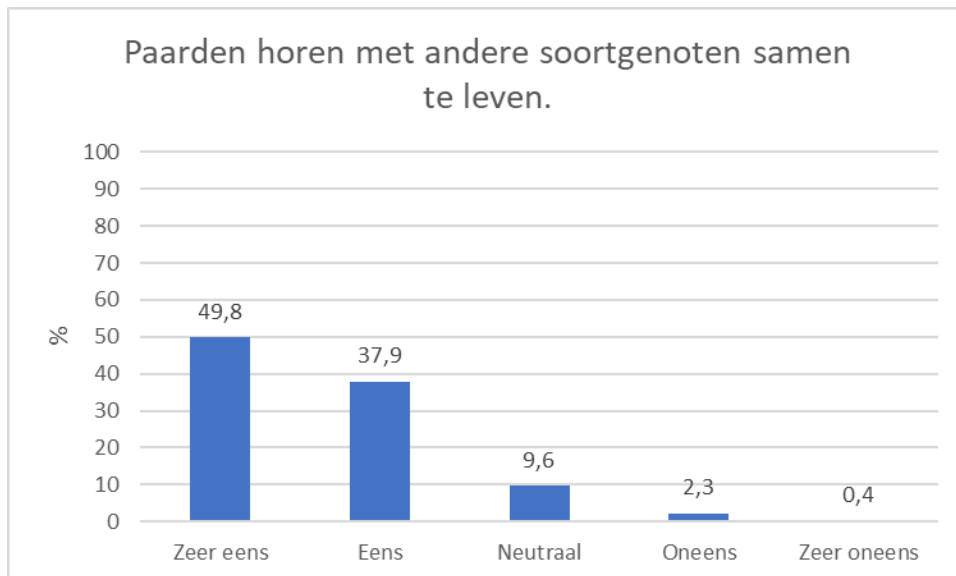
Ook zijn de respondenten van mening dat een paard niet de hele dag in een box kan staan, maar de hele dag buiten vindt men ook niet noodzakelijk. Dit komt overeen met een andere vraag uit de enquête waarin 66,2% van de respondenten aangeeft hun paarden een deel van de dag buiten te hebben staan.

Grafiek 6: Vergelijk van meningen omtrent de hele dag in de box en de hele dag buiten staan.

Dat paarden met andere soortgenoten samen horen te leven, is het overgrote deel van de respondenten (87,7%) het over eens. Hier zijn wel statistisch significante verschillen gevonden; manegeruiters/-menners en hobbymatige ruiters/-menners waren het het vaakst eens, terwijl de professionele ruiter/-menner een grotere neutrale groep kent.

Grafiek 7: Tabel van de stelling: paarden horen met andere soortgenoten samen te leven.

Ook vindt 43,2% van de respondenten dat eigenaren en ruiters van paarden een verplichte cursus moeten volgen over het houden en verzorgen van paarden. Op de vraag of ieder bedrijf een welzijnskeurmerk moet hebben zijn de meningen verdeeld. Evenveel mensen zijn tegen als voor, maar ook hier is de manegeruiter/-menner het vaakst eens met de stelling.

Sport en recreatie

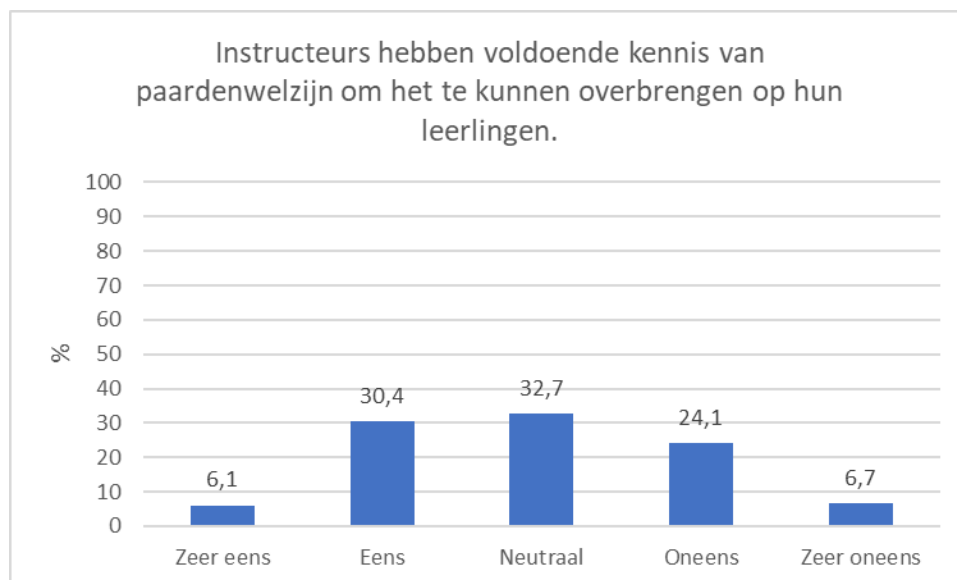
Er is een groot verschil tussen de disciplines en in hoeverre deze paardvriendelijk gevonden worden. Buitenrijden wordt als meest vriendelijk gezien, gevolgd door grondwerk, dressuur en working equitation. De respondenten geven aan de draf- en rensport het meest onvriendelijk te vinden, gevolgd door maneges en polo. Ook geeft het merendeel (73,5%) aan dat er een verschil is in

paardvriendelijkheid per niveau. Het niveau van een startende (manege)ruiter en topniveau (grand prix) wordt gezien als meest onvriendelijk en gevorderd niveau (M) wordt gezien als meest vriendelijke niveau.

Een overduidelijke meerderheid (89,4%) vindt dat training van paarden bijdraagt aan hun fysieke gezondheid. 81% vindt ook dat het bijdraagt aan mentale gezondheid van het paard. 74,7% van de respondenten vindt dat trainen met hulpmiddelen en bepaalde rijtechnieken alleen vanaf een bepaald niveau en onder begeleiding van een instructeur mag. Opvallend is dat de meerderheid (62,6%) de verhoogde prestatiedruk van ouders het paardenwelzijn in het geding vindt brengen.

Of instructeurs voldoende kennis hebben van paardenwelzijn om het te kunnen overbrengen op hun leerlingen zijn de meningen verdeeld. Manegeruiters/ -menners zijn het vaakst eens met deze stelling terwijl 39,8% de instructeurs zelf het oneens of zeer oneens is met deze stelling.

Grafiek 8: Tabel van de stelling 'instructeurs hebben voldoende kennis van paardenwelzijn om het te kunnen overbrengen op hun leerlingen'.

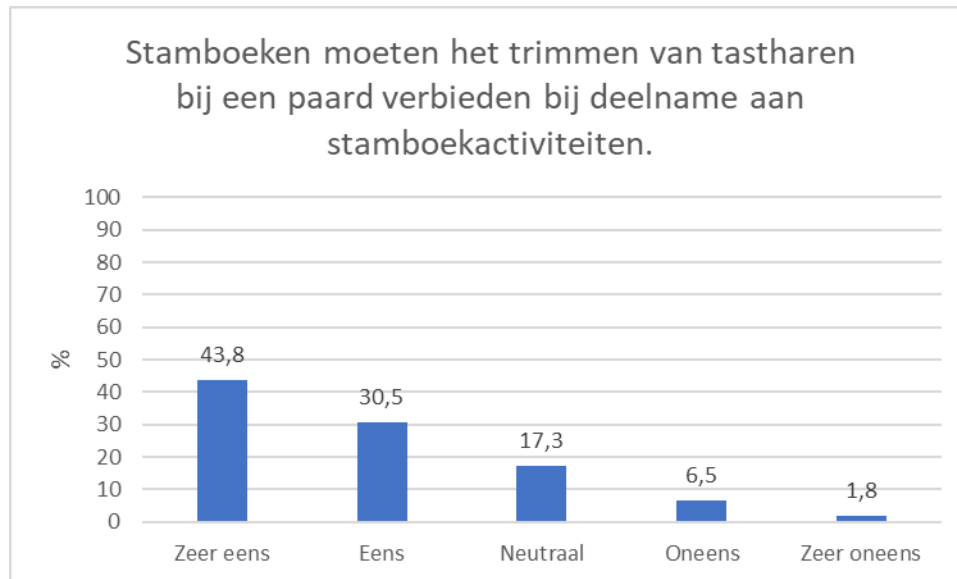
38,2% van de respondenten vindt dat topsporters ambassadeurs zijn voor het paardenwelzijn. 28,6% is het hier echter mee oneens. Ook is het opvallend dat 39,8% van de respondenten vindt dat officials niet goed durven in te grijpen als paardenwelzijn in het geding komt en 34,5% hierover neutraal is. Wel is de meerderheid (71,3%) het er mee eens dat toezichthouders op het voorterrein van wedstrijden positief zijn voor het paardenwelzijn.

Fokkerij

De respondenten zijn gevraagd naar hun mening over de mate van paardvriendelijkheid van de paardenfokkerij. Eerder al hadden de respondenten de fokkerij genoemd als een van de sectoren die het minste onder druk staat. Opfok wordt als meest paardvriendelijk gezien, gevolgd door veulen- en merriekeuringen. Het inzetten van oude fokmerries wordt als meest onvriendelijk gezien, gevolgd door jongepaardencompetities (38,8%). Respondenten geven aan de hengstenselecties met 4-jarigen vriendelijker te vinden dan de 3-jarigen. 79,0% van de respondenten vindt dat er een minimale leeftijd van 3 jaar moet komen voor fokpaarden om deel te nemen aan aanlegtesten en competities

onder het zadel/aangespannen. 72,4% vindt dat deze leeftijd er moet zijn voor het deelnemen aan selectieprocedures. De meerderheid (74,3%) van de respondenten is voor het verbieden van trimmen van tastharen bij een paard. De respondenten zijn ook gevraagd naar de mate van paardvriendelijkheid van nieuwe voortplantingstechnieken zoals embryotransplantatie en ICSI/OPU. Het merendeel van de respondenten had hier geen duidelijke mening over of was niet bekend met de technieken.

Grafiek 9: Tabel van de stelling: stamboeken moeten het trimmen van tastharen bij een paard verbieden bij deelname aan stamboekactiviteiten.

Eigen verhalen

Ten slotte zijn de respondenten gevraagd naar hun eigen gedrag. Hieruit is naar voren gekomen dat men graag vertelt over paardenwelzijn. Dit wordt voor het grootste gedeelte offline gedaan (86,9%). Maar ook wordt er veel via Facebook (44,3%) en Instagram (29,3%) gedeeld en verteld. Van alle respondenten ervaart 78,3% geen negatieve reacties. 21,7% ervaart wel negatieve reacties waarvan het merendeel afkomstig is van andere ruiters/paardenliefhebbers.

Hoe verder met dit onderzoek?

FNRS, KNHS, KWPN en LTO Nederland concluderen dat hun leden een leergierige paardensector vertegenwoordigen die wil blijven leren over paardenwelzijn en nieuwe inzichten willen implementeren. De meer financieel gebonden onderdelen van de paardensector, zoals de handel, topsport, en maneges worden kritischer bekeken op gebied van paardenwelzijn dan andere onderdelen van de sector.

Ook leert het onderzoek dat er verschillen van inzichten zijn op een aantal onderwerpen die met name ingegeven lijken te zijn door weinig kennis over wat iedereen met zijn paarden doet. Ook binnen de paardensector moeten we elkaar dus laten zien wat we doen met de paarden en hoe we zorgen dat het paardenwelzijn zo goed mogelijk gewaarborgd wordt. Inspireer elkaar en leer van elkaar. Als organisaties gaan we dit samen doen. Ook denken we met elkaar mee waar ontwikkelingen gewenst zijn. Samen met andere sectorpartijen pakken we de handschoen op om ook naar de maatschappij meer over paarden te vertellen. Er is ook huiswerk voor alle paardenliefhebbers: inspireer de maatschappij en vertel over hoe mooi omgaan met paarden is.